

Omgevingsdienst regio Nijmegen
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Mariënborg 75
6511 PS NIJMEGEN

Postadres
Gemeente Nijmegen
ST20
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Linda Scheuter
l.scheuter@nijmegen.nl
T 06 – 82 47 02 99

Ons kenmerk
D230450656

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Datum 7 juni 2023
Betreft Zienswijze op jaarstukken ODRN 2023

Geachte heer Van der Meer,

Wij hebben uw brief van 14 april 2023 ontvangen. Hierin informeert u ons over de concept jaarstukken 2022, de 1^e conceptwijziging begroting 2023 en de conceptbegroting 2024. U stelt ons in de gelegenheid om zienswijzen daarop kenbaar te maken.

Allereerst danken wij uw organisatie voor de inzet en de mooie bijdrage die uw organisatie in 2022 heeft geleverd aan de fysieke leefomgeving in onze gemeente en de regio. Ook waarderen wij dat u via uw jaarverslag inzicht verschaft in hoe uw dienstverlening door onze inwoners en ondernemers wordt ervaren. Daarbij is het prettig, gelet op ons eerder geuite zorg over het motiveren en betrokken houden van het personeel in deze krappe arbeidsmarkt, om via uw sociaal jaarverslag inzicht te verkrijgen in uw personeelsbeleid en om te horen dat u in 2023 tot een Strategisch Personeel Plan komt.

Toch hebben wij, in navolging van het advies van de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen, een aantal bedenkingen bij uw jaarstukken. Via deze brief informeren wij u over onze zienswijzen.

Zienswijzen

1. Ten aanzien van de jaarstukken 2022:
 - a. Stemmen wij in met de jaarrekening en met de voorgestelde resultaatbestemming, waardoor het negatieve resultaat van € 613.893,-- ten laste wordt gebracht van de algemene reserve.
 - b. Vragen wij u om het jaarverslag 2022 aan te vullen met:
 - › Inzicht over de taken die niet zijn uitgevoerd in 2022 en de risico's die dit met zich meebrengt, vooral over de Nijmeegse onderbesteding van 1 miljoen euro.
 - › Een mededeling over de naleving van de kwaliteitscriteria en voor zover deze niet zijn of konden worden nageleefd, daarvan gemotiveerd opgave te doen.
2. Wij stemmen in met de begrotingswijziging 2023.

3. Ten aanzien van de begroting 2024:
- Stemmen wij in met de toegepaste indexering.
 - Stemmen wij niet in met het opnemen van de a-structurele kosten die samenhangen met de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, maar stellen voor deze kosten periodiek bij de deelnemers aanvullend en onderbouwd in rekening te brengen.
 - Vragen wij om in uw omzetverwachting ermee rekening te houden dat Nijmegen in de opdrachtverlening voor 2024, vanwege de zorgen rondom de haalbaarheid daarvan, uitgaat van de productie die is gerealiseerd in 2022.
 - Vragen wij u meer rekening te houden met de reële kans op een lagere omzet door inzichtelijk te maken hoe in 2023 en 2024 afzonderlijk, anders dan door het vragen van aanvullende bijdragen aan deelnemers, tegenvallende omzet kan worden opgevangen door ambities bij te stellen en kosten te dempen.

Toelichting

Ad. 1. Zienswijzen jaarstukken 2022

Uw jaarrekening laat zien dat u het jaar 2022 afsluit met een negatief resultaat van € 613.893,--. Vooral de krapte op de arbeidsmarkt, inflatie en een nieuwe voorziening voor bovenwettelijk verlof en verlofsparen hebben volgens u effect gehad op het financiële resultaat. Uw voorstel is om dit te onttrekken aan de algemene reserve. Hierdoor vraagt u over 2022 geen aanvullende bijdrage. Met dit voorstel kunnen wij instemmen.

In uw jaarstukken 2022 rapporteert u een lagere omzet dan begroot vanwege een lagere realisatie. Voor Nijmegen specifiek was de realisatie 2022 ten opzichte van het afgesproken werkplan -12% met een absoluut verschil van ruim 1 miljoen euro. Omdat u dit al vroeg signaleerde en aangaf bij kadernota, is vanuit onze raad in de zienswijze gevraagd om bij onderbesteding voor Nijmegen in het jaarverslag aan te geven welke taken niet zijn uitgevoerd en welke risico's (zoals voor de kwaliteit en voor het milieu) dit voor Nijmegen meebrengt. Geconstateerd wordt dat het jaarverslag hierover geen verslaglegging bevat. U wordt gevraagd dit inzicht alsnog te verstrekken.

Aanvullend daarop wordt in het jaarverslag een mededeling gemist over het voldoen door ODRN aan de kwaliteitscriteria voor proces, inhoud en kritieke massa. Mede ingegeven door de uitdagingen rondom capaciteit, zijn eerder vanuit onze raad al vragen gesteld over het voldoende op peil kunnen houden van kennis en kwaliteit. De kwaliteitscriteria zijn via de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Nijmegen van toepassing en bedoeld om een minimale kwaliteit van de VTH-taakuitvoering te kunnen borgen. Omdat wij de taak hebben om hierop op hoofdlijnen toe te zien, wordt u gevraagd alsnog mededeling te doen over de naleving van de kwaliteitscriteria en voor zover deze niet zijn of konden worden nageleefd, daarvan gemotiveerd opgave te doen.

Ad. 2. Zienswijzen begrotingswijziging 2023

De begrotingswijziging 2023 ziet per saldo op een uitzetting van ruim €3,8 miljoen. Grotendeels betreft dit een inhaalindexering als gevolg van de hogere kosten (zoals de cao-

ontwikkelingen), welke uiteindelijk via nacalculatie bij de deelnemers in rekening wordt gebracht. Nu de definitieve aanvullende bijdrage van de deelnemers wordt berekend aan de hand van de daadwerkelijke kostenstijging, stemmen wij hiermee in.

Ad. 3. Zienswijzen begroting 2024

De begroting 2024 ziet per saldo op een uitzetting van ruim €4,4 miljoen. Net als bij de begrotingswijziging 2023, betreft dit deels een hogere indexering als gevolg van stijgende kosten. Omdat de daadwerkelijke kosten hierbij leidend zijn, stemmen we daarmee in.

Een andere flinke wijziging betreft de extra uitvoeringsuren die u verwacht nodig te hebben vanwege de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Wij hebben onze vraagtekens bij de haalbaarheid van deze uitzetting aan uren. Te meer nu u wegens krapte op de arbeidsmarkt in realisatie van 2022 bent achtergebleven. Daar komt bij dat de Omgevingswet uitgaat van kortere procedures en de gedachte achter de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is dat een deel van de taken naar marktpartijen gaat. Wij delen ook uw uitgangspunten niet rondom de improductiviteit die beide wetten met zich meebrengen. Daarom willen wij niet instemmen met een generieke verhoging op voorhand zoals u nu voorstelt. Daardoor zouden risico's ontstaan voor de dekking van de kosten (als bijvoorbeeld wel personeel wordt aangetrokken en er zou blijken dat er niet meer uren gemaakt hoeven te worden). Wij stellen voor dat wij voor deze a-structurele kosten een stelpost opnemen en dat u dergelijke kosten periodiek aanvullend en onderbouwd in rekening brengt.

Om eenzelfde reden plaatsen wij vraagtekens bij de door u geraamde groei van het takenpakket in 2023 en 2024 en de daarmee samenhangende uitzetting aan uren. U geeft aan dat de realisatie 2022 is achtergebleven door een tekort aan capaciteit. U benoemt de krapte op de arbeidsmarkt ook als een van de grootste uitdagingen waar uw organisatie de komende jaren voor staat. Reden waarom vanuit onze raad in de zienswijzen op de kadernota ODRN al is gevraagd om de begroting 2023 realistisch te actualiseren en voor 2024 realistisch te begroten, waarbij gelet op de capaciteitstekorten rekening gehouden wordt met de haalbaarheid van de uit te voeren taken.

Toch bevat de begroting 2024 opnieuw een forse uitzetting aan uren (+ 13 FTE) als gevolg van de wijzigingen die de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen met zich meebrengen en door een structurele groei in werkzaamheden. Omdat wij aan de haalbaarheid van het kunnen uitvoeren van al deze extra uren twijfelen, wordt u gevraagd om in de omzetverwachting ermee rekening te houden dat Nijmegen voor de opdrachtverlening 2024 uitgaat van de productie die is gerealiseerd in 2022.

De haalbaarheid van de bij begroting 2024 geraamde uren, levert een reëel financieel risico op. ODRN merkt immers ook zelf op: als door gebrek aan capaciteit de ambities niet waargemaakt kunnen worden, raakt ODRN een deel van de dekking van de overhead en indirect productieve inzet kwijt. Nu dit een reëel in te schatten risico vormt, vragen wij u niet enkel te volstaan met het afwenden van dit risico op de deelnemers zoals u nu in paragraaf 5.1 voorstelt. Wij vragen u om ook over andere scenario's na te denken om

tegenvallende omzet op te kunnen vangen. Zo kan het prioriteren van investeringen en (tijdelijk) uitstel van bepaalde kosten een scenario zijn, maar ook het (tijdelijk) bijstellen van de ambities. Wij vragen u daarom meer rekening te houden met de reële kans op een lagere omzet en inzichtelijk te maken welke kosten in 2023 en 2024 kunnen worden gedempt in het geval het scenario van een lagere omzet zich voordoet.

Aanvullende opmerkingen

Naast onze zienswijzen willen we op een aantal onderwerpen specifiek ingaan.

Samenwerking ODRN met andere omgevingsdiensten

U uit in uw stukken de wens om de samenwerking aan te gaan met andere omgevingsdiensten. Dit kan gevolgen hebben voor de wendbaarheid en flexibiliteit van ODRN en de autonomie en afstand tot ons als deelnemers. De Adviesfunctie adviseert ons daarom hier specifiek op in te gaan.

We kennen de landelijke roep om versterking van het VTH-stelsel dat is ingericht met omgevingsdiensten, zodat de diensten zich beter en onafhankelijker kunnen richten op het doel waarmee zij in 2013 zijn ingesteld: het voorkomen van schade aan het milieu. De Gelderse Omgevingsdiensten worden specifiek genoemd als voorbeeld waarin is afgeweken van het gewenste schaalniveau en waarin met elkaar wordt (en moet worden) samengewerkt binnen het Gelders Stelsel om aan de vereiste kwaliteitscriteria te kunnen voldoen. Als gevolg hiervan onderzoekt Provincie Gelderland hoe binnen Gelderland dit stelsel kan worden versterkt, danwel verbeterd.

Voor gemeente Nijmegen staat het voorkomen van milieuschade voorop. Hierom wordt het landelijk interbestuurlijk programma rondom verbetering van het VTH-stelsel en het onderzoek dat de provincie binnen Gelderland doet nauwlettend gevolgd. Wij verwachten van u dat u uw onderzoek naar de samenwerking met andere omgevingsdiensten in dat kader zorgvuldig verricht en uw bevindingen eerst aan de deelnemers voorlegt.

Ontwikkeling outcomegerichte KPI's

De Adviesfunctie adviseert de deelnemende gemeenten om met ODRN tot KPI's te komen die de bijdrage van de door ODRN uitgevoerde taken op de fysieke leefomgeving meer in beeld brengen. In de regio speelt al langer de wens om de outcome beter in beeld te brengen en daar ook meer op te gaan sturen in plaats van op de output. Om tot meer outcomegerichte sturing te kunnen komen, hebben wij gezamenlijk aan Lysias Advies gevraagd in beeld te brengen welke stappen gezet moeten worden (routekaart) en wat daartoe nodig is (impactanalyse). Het formuleren van outcome doelen en KPI's maken daar onderdeel van uit. De resultaten worden voor de zomer verwacht.

Wij vragen u om aan deze ontwikkeling prioriteit te geven en met de deelnemers in gesprek te gaan over hoe aan de onderzoeksresultaten gevolg kan worden gegeven.

Analyse kostprijs

De Adviesfunctie adviseert om u te vragen een analyse uit te voeren naar het verloop van de kostprijs van de meest gangbare producten vanaf realisatie 2021 (t-2) en begrotingsaannamen voor de komende jaren (t+2). Het blijkt voor de Adviesfunctie niet mogelijk om te achterhalen of en zo ja welke positieve en/of negatieve effecten er van invloed zijn geweest op de kostprijs van de 'standaard' producten. Hierdoor is niet inzichtelijk welk deel zich laat verklaren door efficiency effecten en welk deel herleidbaar is als gevolg van de jaarlijkse indexatie.

Gemeente Nijmegen deelt deze vraag. Vanaf 2021 wordt een toename van uw kostprijs waargenomen. Omdat u de productstructuur jaarlijks wijzigt, kunnen wij als opdrachtgever geen vergelijking maken. Zo is bijvoorbeeld niet inzichtelijk of een inritvergunning door de jaren heen goedkoper is geworden, even duur is gebleven of meer kost. Ook kan niets worden gezegd over de prijs-kwaliteitsverhouding. Dit is wel relevant in het kader van de legesverordening, maar ook bij het opstellen of wijzigen van beleid (inzicht in kosten-baten en het maken van een afweging daarin). Ook zou eventuele inefficiency zo beter in beeld zijn. Relevante informatie om in tijden van hoge inflatie kosten te kunnen dempen. Daarom verzoeken wij u deze analyse uit te voeren en de resultaten met de ambtelijke opdrachtgevers te bespreken.

Doelen en resultaten van het ontwikkel- en innovatieprogramma

Onze bijdrage aan de ontwikkelopgaven ODRN is verwerkt in de toeslag van 23% op het uw uurtarief en wordt daarmee door ons betaald. De (door)ontwikkeling van ODRN is ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle deelnemers. Niet alleen ter financiering ervan, maar ook de koers die gevaren wordt. Onderwerpen zoals de samenwerking met andere diensten of het outcomegericht werken zijn daarvan sprekende voorbeelden. Wij vragen u daarom met alle deelnemers in gesprek te gaan over (de prioriteiten binnen) de nieuwe ontwikkelagenda, deze daarna op te nemen in de begroting en via de jaarstukken te rapporteren op de resultaten ervan.

Tot slot

Wij danken u hartelijk voor uw diensten aan de gemeente Nijmegen.

De raad der gemeente Nijmegen,

drs. S.J. Ruta
raadsgriffier

drs. H.M.F. Bruls
Burgemeester